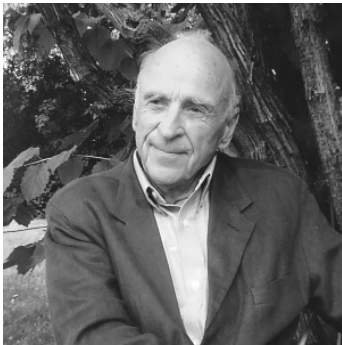

Albert Kolstad

MINNEORD

INGER JOHANNE FLAGSTAD

Albert Kolstad var født 31.8.1929 og døde 3.7.2017, nær 88 år gammel. Han ble cand.med. i 1955 og spesialist i øyesykdommer i 1964, og som tredje generasjons øyelege overtok han sin fars praksis i Oslo. Etter noen år begynte han på øyeavdelingen på Ullevål som universitetslektor og spesiallege.

Hans entusiasme smittet over på studentene, han var intenst opptatt av sitt fag og utmerket seg med nye ideer og skapende virksomhet. Han bidro til at kontaktlinsene ble introdusert i Norge og startet forskningslaboratorium i avdelingens kjeller, med interesserte studenter, der de hovedsakelig utviklet en teknikk for dyrking av hornhinner til transplantasjonskirurgi. Avdelingen gikk snart helt over til å bruke hornhinner fra denne hornhinnebanken. Prosjektet ble publisert, og utenlandske øyeleger kom for å se resultatene.

Men Albert søkte seg ut, og i 1980 kom han til Nepal – og fikk en kjærlighet til folk og land som siden var en stor del av ham. Der deltok han i en landsomfattende undersøkelse i regi av WHO med kartlegging av blindhet og øyesykdommer. Så etablerte han et øyehospital i Geta, et avsidesliggende sted i vest på grensen til India. Her fikk han brukt sine spesielle Peter Smart-evner – i selve byggeprosjektet, i vann- og strømforsyning og ikke minst i anskaffelse, vedlikehold og produksjon av instrumenter og medisinsk materiale. Hans mobile operasjonsmikroskop ble kjent og kopiert i andre land. Kniver, sakser og kanyler ble slipt på stedet. Virksomheten startet i 1982, og man opererte i hovedsak trakomer og grå stær. Personalet ble lokalt rekruttert og lært opp. I dag er det et moderne og internasjonalt anerkjent sykehus hvor de undersøker vel 90 000 pasienter årlig og utfører rundt 30 000 øyeoperasjoner.

Albert bygde også opp et annet sykehus i Nepal, i Dang. Pasientene kommer fra landsbyer i fjellene, det er etniske minoriteter, lavkastefolk og fattige med få muligheter og lang vei til helsetjenester. Senere etablerte han øyehospitaler i Laos og i Eritrea, i halvørkenen i Maidema. Det sto ferdig i 1996. Han hadde også kortere engasjementer på stillehavsøyer.

Albert arbeidet først for WHO, senere for Kirkens Nødhjelp og Blindeforbundet. Han var takknemlig for de oppgavene han fikk, selv om hans arbeidsgivere neppe ville beskrive ham som en ydmyk ansatt som bare fulgte oppsatte og godkjente planer. Han gikk sine egne veier og gjorde det han mente var best, selv om det kunne gå på tvers av det som var vedtatt.

Etter at han ble pensjonert og kom hjem, holdt han fortsatt kontakt med sykehusene og kollegene ute. Han var en pasjonert seiler, en hobby han dyrket med familien mest i yngre år. Men aldri i flotte båter – det ville ikke passet med hans ønske om et enkelt liv. Han fattet interesse for elektronisk kommunikasjon, og via nettet fant han stadig nye utfordringer.

I 2016 ble han hedret av Norsk oftalmologisk forening med Hjalmar Schiøtz' minnemedalje for sin verdifulle innsats for å fremme oftalmologien. Foreningens leder Bente Haughom uttalte ved tildelingen: «Din store innsats kan knapt overvurderes, og utallige er de mennesker som har fått sitt syn reddet ved ditt arbeid.»

Albert er gått bort, men hans livsverk lever videre. Årlig blir mange tusen blinde gjort seende i sykehus han har bygd opp.

Våre tanker går til hans kone Sissel, som også har vært hans samarbeidspartner, og til hans to sønner med familie.

Publisert: 19. mars 2018. Tidsskr Nor Legeforen. DOI: 10.4045/tidsskr.18.0061

© Tidsskrift for Den norske legeforening 2023. Lastet ned fra tidsskriftet.no 2. juni 2023.